

FSD2197

**Seurustelevat nuoret ja kännykän käyttö
1999**

Aineisto-opas

TIETOARKISTO

Tämän aineisto-oppaan viittaustiedot:

Seurustelevat nuoret ja kännykän käyttö 1999 [aineisto-opas]. Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto [tuottaja ja jakaja], 2018.

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 2.0 (9.3.2011).

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
33014 Tampereen yliopisto

Asiakaspalvelu:
asiakaspalvelu.fsd@uta.fi
040 190 1442

Palveluportaali Aila:
<https://services.fsd.uta.fi/>

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
<http://www.fsd.uta.fi/>

Lukijalle

Tämä aineisto-opas on osa Tietoarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa FSD2197. Oppaan alussa on tiedot aineiston sisällöstä, aineiston rakenteesta ja keruusta sekä luettelo julkaisuista, joissa aineistoa on käytetty. Opas sisältää myös aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit, esimerkiksi mahdolliset haastattelukysymykset, kirjoitusohjeet, tutkimuskutsut, litterointiohjeet tai virikemateriaalit. Tekstiaineistoista mukana on usein lisäksi aineistonäyte, josta selviää esimerkiksi käytetty litterointitaso.

Liitteenä olevat aineistoon kuuluvat dokumentit on tarvittaessa anonymisoitu. Kaikki oppaan sisältämät aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit toimitetaan asiakkaalle aineiston latauksen yhteydessä myös erillisinä tiedostoina

Aineistoon ja sen tekijöihin tulee viitata asianmukaisesti kaikissa julkaisuissa ja esityksissä, joissa aineistoa käytetään. Tietoarkiston antaman malliviittaustiedon voi merkitä lähdeluetteloon sellaisenaan tai sitä voi muokata julkaisun käytäntöjen mukaisesti. Malliviittaus:

Kasesniemi, Eija-Liisa (Tampereen yliopisto): Seurustelevat nuoret ja kännykän käyttö 1999 [sähköinen tietoaineisto]. Versio 2.0 (2011-03-09). Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [jakaja]. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:fsd:T-FSD2197>

Tietoarkistoon on lähetettävä viitetiedot kaikista julkaisuista, joissa käyttäjä hyödyntää aineistoa. Aineiston alkuperäiset tekijät ja tietoarkisto eivät ole vastuussa aineiston jatkokäytössä tuotetuista tuloksista ja tulkinnoista.

Sisältö

1	Aineiston kuvailu	1
1.1	Aineiston otsikot ja datan versio	1
1.2	Sisällön kuvaus	1
1.3	Aineiston rakenne ja keruu	3
1.4	Aineiston käyttö	3
A	Haastattelukysymykset	7
B	Aineistonäyte	11

Luku 1

Aineiston kuvailu

1.1 Aineiston otsikot ja datan versio

Aineiston nimi: Seurustelevat nuoret ja kännykän käyttö 1999

Aineiston nimi englanniksi: Dating Young People and Mobile Phone Use 1999

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 2.0 (9.3.2011).

1.2 Sisällön kuvaus

Tekijät

Kasesniemi, Eija-Liisa (Tampereen yliopisto. Tietoyhteiskunnan tutkimuskeskus)

Jäppinen, Anu

Rautiainen, Pirjo

Utriainen, Anu

Aineiston tekijänoikeudet

Tietoarkiston ja aineiston luovuttajan tekemän sopimuksen mukaisesti.

Aineiston luovuttaja

Rautiainen, Pirjo (Tampereen yliopisto. Informaatiotutkimuksen laitos)

Aineisto luovutettu arkistoon

2.1.2006

Asiasanat

eroaminen; käyttö; käyttöönotto; matkapuhelimet; mielikuvat; mustasukkaisuus; nuoret; operaattorit; rahankäyttö; seurustelu; sosiaaliset suhteet; tarpeet; tavat; teknologia; tekstiviestit; tunteet; viestintä; yksityisyys

Tieteenala / Aihealue

OKM:n tieteenalaluokitus: humanistiset tieteet; yhteiskuntatieteet

CESSDAn luokitus: kulutus ja kuluttajakäyttäytyminen; nuoret; sosiaalinen käyttäytyminen ja asenteet; tietoyhteiskunta

Sarjakuvaus

Tämä aineisto kuuluu sarjaan:

Nuoret toimijoina kommunikaatioteknologian murroksessa 1997-2002

Sarjaan kuuluvat aineistot piirtävät kuvaa matkapuhelinilmion synnystä ja kehityksestä suomalaisnuorten, lasten ja perheiden keskuudessa. Sarja sisältää yhteensä yli kymmenen tuhatta sivua vaihtelevan mittaisia haastattelulitteraatteja. Haastateltavina on esimerkiksi perheitä, nuoria, myöhäisnuoria, seurustelevia nuoria sekä opettajia. Tutkimusten polttopisteessä olleiden matkapuhelinten käyttöön liittyvien kysymysten lisäksi, on haastatteluihin tallentunut läpileikkaus vuosituhannen vaihteen suomalaisen perheiden, lasten ja nuorten arkeen.

Aineistonkeruu aloitettiin vuonna 1997 Nokia Mobile Phonesin ja Telecom Finlandin rahoittamalla suomalaisten lasten ja nuorten matkaviestintää lähinnä perhekontekstissa tutkineella pilottiprojektilla, jota seurasivat Tekesin Tietoliikenteellä maailmalle (TLX) -ohjelmaan kuuluneet 1998-1999 Mobile Phone Culture of Children and Youth in Finland ja vuonna 2000 Everyday Life and Mobile Communication of the Finnish Youth and Families with Children-projektit. Vuonna 2002 tutkimusta jatkettiin Nokia Mobile Phonesin, Sonera Mobile Operationsin ja Tietoyhteiskuntainstituutin (ISI:n) rahoituksella. Tampereen yliopiston Tietoyhteiskunnan tutkimuskeskus (INSOC) toteutti vuonna 2001 yhdessä Nokia Mobile Phonesin ja Sonera Mobile Operationsin kanssa tutkimusprojektin Wireless Kids - International Research on Mobile Cultures of Adolescents, jonka tavoitteena oli tutkia alle 13-vuotiaiden lasten ja 13-18-vuotiaiden nuorten matkaviestintää mediaetnografisin menetelmin neljässä eri maassa.

Sisällön kuvaus

Tutkimuksessa on tarkasteltu seurustelevien nuorten kännykän käyttöä. Aineisto koostuu haastatteluista, jotka on tehty vuonna 1999 eri puolella suomea asuville nuorille pareille. Haastattelutavat ovat iältään 14 - 23-vuotiaita.

Aineisto sisältää yhteensä 17 parin haastattelut. Lisäksi neljä nuorta on osallistunut haastatteluun ilman seurustelukumppaniaan. Suurinta osaa pareista on haastateltu sekä erikseen että yhdessä. Aineisto on yhteismitaltaan noin 853 sivua ja kustakin seurustelusuhteesta on keskusteltu keskimäärin 37 sivun verran. Kaksi haastatelluista nuorista on ollut mukana myös osassa

muita tutkimuskertoja. Aineistosta on tehty html-versio, jonka hakemiston avulla haastatteluja on helppo selata.

Nuorilta kysyttiin haastatteluissa ensin heidän taustastaan ja matkapuhelimen käytöstään yleisesti. Sen jälkeen parit kertoivat, miten ovat tutustuneet ja minkälainen rooli kännykällä on ollut suhteen alkamisessa. Lisäksi keskusteltiin siitä, onko yhteinen viestintä muuttunut suhteen aikana, millaista viestintä on ja onko seurustelu vaikuttanut yhteydenpitoon ystäväpiirin kanssa. Edelleen selvitettiin, saako suhteen aikana olla yhteydessä muihin tyttöihin tai poikiin, kuinka yksityinen oma kännykkä on ja voiko kännykän välityksellä riidellä tai lopettaa suhdetta. Matkaviestinnän vaikutuksesta suhteeseen ja etäseurustelusta keskusteltiin myös.

1.3 Aineiston rakenne ja keruu

Maa: Suomi

Kohdealue: Suomi

Havainto/aineistoyksikkötyyppi: Henkilö

Perusjoukko/otos: Seurustelevat nuoret eri puolella Suomea

Aineistonkeruun ajankohta: kesäkuu 1999 – elokuu 1999

Kerääjät: Kasesniemi, Eija-Liisa (Tampereen yliopisto. Tietoyhteiskunnan tutkimuskeskus); Jäppinen, Anu (Tampereen yliopisto. Tietoyhteiskunnan tutkimuskeskus); Rautiainen, Pirjo (Tampereen yliopisto. Tietoyhteiskunnan tutkimuskeskus)

Aineistonkeruun tekniikka: Kasvokkainen haastattelu

Keruuväline tai -ohje: Haastatteluteemat tai haastattelurunko

Aineiston ajallinen kattavuus: 1999

Tutkimuksen aikaulottuvuus: Poikkileikkausaineisto

Havainto/aineistoyksiköiden valinta: Ei-todennäköisyysotanta

Haastateltavia on kerätty eri puolilta Suomea. Haastatteluja tehtiin kaupungeissa, taajamissa ja maaseudulla.

Aineiston määrä: Yhteensä noin 853 sivua tekstiä rtf-tiedostoina. Lisäksi rtf-tiedostoista tuotetut html-tiedostot.

1.4 Aineiston käyttö

Aineiston käytössä huomioitavaa

Haastattelut on tutkimushankkeessa kirjoitettu elektroniseen muotoon ja arkistoinnin yhteydessä ne on anonymisoitu.

Haastattelut on nauhoitettu ja purettu kirjalliseksi litteraatioksi.

Aineistoon liittyviä julkaisuja ei ole eritelty. Julkaisulista koskee kaikkia Tietoyhteiskunnan tutkimuskeskuksen matkaviestintätutkimushankkeen aineistoja (FSD2206, FSD2205, FSD2204,

FSD2203, FSD2199, FSD2198, FSD2197, FSD2196, FSD2195, FSD2194, FSD2193, FSD2182, FSD2171, FSD2144, FSD2142, FSD2141).

Julkaisut

Kasesniemi, Eija-Liisa & Rautiainen, Pirjo (2001). *Kännyssä piilevät sanomat. Nuoret, väline ja viesti*. Tampere: Tampere University Press.

Kasesniemi, Eija-Liisa & Rautiainen, Pirjo (2002). *Mobile communication of children and teenagers in Finland*. Teoksessa: *Perpetual Contact. Mobile communication, Private Talk and Public Performance* (eds. James Katz & Mark Aakhus), 200-220. Cambridge: Cambridge University Press.

Oksman, Virpi (2010). *The mobile phone: A medium in itself*. VTT Publications 737. Helsinki: Valtion teknillinen tutkimuskeskus VTT.

Oksman, Virpi & Rautiainen, Pirjo (2001). "Se on sitä nykypäivää". *Matkaviestintä lasten ja nuorten tietoyhteiskuntana*. Teoksessa: *Lasten tietoyhteiskunta* (toim. Marjatta Kangassalo & Juha Suoranta), 60-71. Tampere: Tampere University Press.

Oksman, Virpi & Rautiainen, Pirjo (2002). "Den är hela livet i min hand". *Mobilkommunikation, familj och kön*. NIKK magasin; 2. Nordic Institute for Women's Studies and Gender Research.

Oksman, Virpi & Rautiainen, Pirjo (2002). *Toda mi vida en la palma de mi mano. La comunicación móvil en la vida diaria de niños y adolescentes de Finlandia*. *Juventud y teléfonos móviles*. Revista de estudios de juventud (57), 25-33. Madrid: Instituto de la Juventud Redacción.

Oksman, Virpi & Rautiainen, Pirjo (2003). *Extension of the hand: Childrens's and teenagers relationship with the mobile phone in Finland*. In: *Mediating the Human Body. Technology, Communication and Fashion* (eds. Leopoldina Fortunati & James Katz & Raimonda Riccini), 130-141. Lawrence Erlbaum Associates, Inc Publishers.

Oksman, Virpi & Rautiainen, Pirjo (2003). *Il prolungamento della mano. Il rapporto di bambini e adolescenti coi cellulare in Finlandia*. In: *Corpo futuro. Il corpo umano tra tecnologia, comunicazione e moda* (eds. Leopoldina Fortunati & James Katz & Raimonda Riccini), 144-155. Collana di sociologia. Milano: FrancoAngeli.

Oksman, Virpi & Rautiainen, Pirjo (2003). "Perhaps it is a body part". *How the mobile phone became an organic part of everyday lives of Finnish children and adolescents*. In: *Machines that Become Us* (ed. James Katz), 293-308. New Brunswick: Transaction Publishers.

Oksman, Virpi & Rautiainen, Pirjo (2003). "That's modern life for you". *Mobile communication in everyday life of children and teenagers in Finland*. *Acta Ethnographica Hungarica* 48(1-2), 149-159.

Oksman, Virpi & Rautiainen, Pirjo (2005). *Mobile Kommunikation und Senioren im hoch technisierten Finnland*. In: *Mobile Kommunikation - Perspektiven und Forschungsfelder* (eds. Joachim R. Höflich & Julian Gebhardt), 179-199. Berlin: Peter Lang.

Rautiainen, Pirjo (2001). 'Kentän' ja 'toisen' kohtaaminen. *Kokemuksia kenttätyöstä intiaani-reservaatissa*. *Elore* 8(1). Joensuu: Suomen Kansantietouden Tutkijain Seura ry.

Rautiainen, Pirjo (2002). *Antropologin kenttä ja työ - nojatuolista norsunluutorniin?* *Kulttuu-*

riantropologin työn pohdintaa kahden kenttätökokemuksen perusteella. Etnologiatieteiden tutkimuksia; 41. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino. Kulttuuriantropologian pro gradu -tutkielma.

Rautiainen, Pirjo (2003). "Ei siitä mitään infoähkyä tule- Katsaus nuorten mediakulttuuriin. Kirjastolehti; 4. Suomen kirjastoseura.

Rautiainen, Pirjo (2005). Mobile Youth in the Information Society. New Media as Symbols of the Individual and the Community. In: eCity - Analyzing the efforts to generate local dynamism in the City of Tampere (eds. Antti Kasvio & Ari-Veikko Anttiroiko), 565-587. Tampere: Tampere University Press.

Rautiainen, Pirjo (2005). Romance and everyday work, the two sides of fieldwork - a challenge for the anthropologist. Ethnologia Fennica, 25-33. Finnish Studies in Ethnology. Jyväskylä: Kopijyvä.

Rautiainen, Pirjo (2005). "Se on semmoinen taskussa kulkeva kaveri". Katsaus lasten ja nuorten kännykkäkulttuuriin. Peili: elokuva- ja televisiokasvatuslehti; 2. Elokuv- ja televisiokasvatuksen keskus ETKK ry.

Ajantasainen julkaisuluettelo aineiston kuvailun yhteydessä osoitteessa

<https://services.fsd.uta.fi/catalogue/FSD2197>

Aineiston sijainti

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto

Käyttöoikeudet

Aineisto on käytettävissä (B) tutkimukseen, opetukseen ja opiskeluun.

Liite A

Haastattelukysymykset

FSD2197 SEURUSTELEVAT NUORET JA KÄNNYKÄN KÄYTTÖ 1999

FSD2197 DATING YOUNG PEOPLE AND MOBILE PHONE USE 1999

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <http://www.fsd.uta.fi/>

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <http://www.fsd.uta.fi/>

SEURUSTELEVAT NUORET: ERITYISTEEMAT 1999

TAUSTAT

0. HANKINTA

- normaalit taustat niin hyvin kuin aika mahdollistaa
- perhekulttuuri, kulutus jne.

SEURUSTELUN SKEEMA

1. TUTUSTUMINEN

2. SUHTEEN ALKU

3. VIESTINTÄ

KESKINÄINEN
KAVERIPIIRI

4. TAPAKULTTUURI

MUSTASUKKAISUUS
KONTROLLI
INSIDE-JUTUT
RIIDAT
VERTAILU: SAMANLAISUUS – ERILAISUUS (PARIN
SISÄLLÄ JA ME – MUUT)

5. SUHTEEN PÄÄTTÄMINEN

6. KAIKKI AIEMMAT TEEMAT SOVELTAEN, ESIM.

OPERAATTORI – VAIHTO
SUKUPUOLI
TEKNOLOGIA
PALVELUT ETC.

Tunsivatko toisensa jo aiemmin, ennen seurustelua? Kuinka kauan? Miksi?
Liittyikö matkapuhelin tutustumiseen? Tilanne?

Kuinka seurustelu alkoi?

Liittyikö matkapuhelin seurustelun aloittamiseen? Miten?

Jos esim. seurustelu alkanut tekstiviestillä, kysy hyvin pikkutarkasti, askel askeleelta, kuka kirjoitti, mitä, miksi, missä tilanteessa...

Jos liittyi, miten kaveripiiri suhtautui?

Jos alkoi tekstiviestillä, mitä itse ajatteli / muut ajattelivat?

Miten viestintä on muuttunut suhteen kehittyessä?

Eri kanavat: sähköposti, sms, puhelu...?

Määrällisesti: keskinäinen – kummankin kaveripiiri?

Kustannukset? Miten on näkynyt laskuissa?

Millainen keskinäinen tapakulttuuri muodostunut?

Milloin soitetaan? Miksi? Kumpi soittaa?

Milloin viesti? Millaisia? Kumpi suosii enemmän?

Pyydä kuvailemaan toisiaan: millaisia viestejä lähettävät, kieli jne.

Miten seurustelu on vaikuttanut ystäväpiirin yhteydenpitoon?

Ovatko soittelu vähentyneet / lisääntyneet?

Voiko suhteen aikana olla (matkaviestin)yhteyttä muihin poikiin/tyttöihin?

Milloin ”pitää” olla huolestunut, mustasukkainen?

Mitä saa tehdä? Miksi?

Kuka voi lähettää viestejä ja kenelle?

Lukevatko toistensa viestejä? Salaa? Julkisesti?

Tutkivatko toistensa puhelut? Salaa? Julkisesti?

Negatiivisten tunteiden ilmaiseminen?

Positiivisia on helppo ilmaista, entä viha, mustasukkaisuus, uskottomuus, kateus, suhteen päättäminen...?

Ovatko riidelleet kännykällä? Miten? Mitä hyvää/huonoa?

Kuinka paljon matkaviestintä vaikuttaa suhteeseen?

Esim. etäisyys, kuinka usein näkee, vanhempien asenne?

Etäseurustelu varmasti olennainen asia, koska osa pareista tuntuu seurustelevan enemmän virtuaalisesti kuin todellisuudessa!

Liite B

Aineistonäyte

FSD2197 SEURUSTELEVAT NUORET JA KÄNNYKÄN KÄYTTÖ 1999

FSD2197 DATING YOUNG PEOPLE AND MOBILE PHONE USE 1999

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <http://www.fsd.uta.fi/>

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <http://www.fsd.uta.fi/>

H=haastattelija

V1=Haastateltava, Samu 18v

H: Just. No, jos sä lähetät tekstiviestin vaikka Piialle tai jollekin sun muulle kaverille, ni mikä on semmonen aika, missä sä odotat yleensä vastausta, pitääks siihen vastata heti?

V1: No, ei ny heti.

H: Minkä ajan kuluessa viimeistään?

V1: En mä tiiä, joskus 20 minuuttia.

H: Joo. No, mitä sitte jos ei vastausta kuulu, lähetätsä uuden viestin vai soitatsä, vai mitä sä teet?

V1: Mä lähetän uuden, ainaki joskus, tai soitan.

H: Joo. No, mites sitte, sulla ei oo omaa sähköpostiosotetta, mutta ootsä käyttäny Internetissä tällasia chatti tai irc:ki -palveluja?

V1: Oon.

H: Onks niissä mitään samaa sun mielestä ku tekstiviesteissä? Voiko niitä vertailla keskenään?

V1: Ei oo samaa.

H: Miksei?

V1: On se vähän erilaista.

H: Jaa. No, sä kirjotat aika paljon tekstiviestejä, mut kirjotatsä sen lisäksi jotain muuta, kirjeitä, päiväkirjaa, kalenteria, jotain?

V1: No, kirjeitä joskus, aika vähän.

H: Joo. Lähetätsä kirjeitä yleensä sun kavereille, jotka asuu jossain muualla vai kelle sä yleensä lähetät niitä?

V1: Piialle.

H: Joo. No, mites sitte kirjeet ja tekstiviestit suhteutuu toisiinsa, et onks se ihan niinku eri asia, vai voisitsä kuvitella, et sä voisit periaatteessa lähettää sen kirjeen tekstiviestinä, vai onks se ihan totaalisen eri asia?

V1: Kyl, vähän saa enemmän laittaa siihen kirjeeseen.

H: Joo. No, mitäs sit jos, ku kännykästä voi jo nykyäänki lähettää sähköpostia ja sitte vastaanottaaki sähköpostia, ni voisko se korvata kirjeen kokonaan?

V1: Vois.

H: Sillä tulevalla 7110:llahan voi kirjottaa ja lähettää sähköpostia helpommin vielä.

V1: Tälläkin voi.

H: Niin.

V1: Mutta ei voi vastata.

H: Nii. No, luuletsä että jos sulla ois semmonen kännykkä, jolla vois lähettää sähköpostia ja Piialla kanssa, ni et sä voisit luopua tekstiviestinnästäki kokonaan?

V1: Joo, kyllä mä tekstiviestejä lähettäisin, on ne varmaan halvempia kumminki.

